

Олександр ГУТОРОВ,
orcid.org/0000-0003-0183-3226

викладач вищої категорії
Харківського торговельно-економічного фахового коледжу
Державного торговельно-економічного університету
(Харків, Україна) o.gutorov@knute.edu.ua

ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРІВ ІНДИВІДУАЛЬНИХ БУДИНКІВ. АНАЛІЗ ДИЗАЙН-ПРОЄКТІВ ТА МЕТОДИ ОПТИМІЗАЦІЇ

Стаття розглядає важливість дизайну інтер'єрів для створення комфортного та функціонального житлового простору. Зазначається, що в сучасному світі зростає попит на послуги з розробки дизайну житлових інтер'єрів, оскільки кожна людина прагне забезпечити собі максимальний комфорт та затишок у своєму будинку чи квартирі. Дизайн житлових інтер'єрів відрізняється від дизайну громадських або офісних приміщень, оскільки в ньому важливими є такі аспекти, як комфорт, функціональність та відповідність оформлення приміщення його призначенню. Зазначається, що успішний дизайн житлових інтер'єрів повинен створювати у проживаючих відчуття максимального комфорту та зручності, сприяти хорошему настрою та повному розслабленню.

В статті розглядається процес розробки дизайну житлових інтер'єрів, де професійні дизайнери враховують індивідуальні побажання клієнта, його стиль життя та особисті інтереси. Відзначається, що важливо забезпечити внутрішню обстановку, щоб вона відповідала уявленням власників про затишок та оптимальний рівень комфорту. Підкреслюється, що дизайн житлових інтер'єрів повинен бути своєрідним візуальним портретом людини, яка проживає в даному будинку чи квартирі. Детально розглядаються питання функціонального зонування та раціонального використання доступного простору у житлових інтер'єрах. Зазначається, що через обмеженість простору міських квартир дизайнерам доводиться уважно підходити до планування і функціонального зонування житлового простору. Відзначається, що інтер'єри житла повинні бути багатofункціональними, а принципи зонування включають виділення окремих функціональних зон для повноцінного існування в будинку.

Нарешті, в стаття розглядає два основних підходи до розробки дизайну житлових інтер'єрів: авторський дизайн, де клієнт вносить свої побажання лише на початковому етапі, і спільна розробка дизайну з клієнтом, що часто призводить до порушення початкової концепції проекту. Зазначається, що довіра клієнтів професійним дизайнерам є важливим чинником успішної реалізації дизайну житлових інтер'єрів. Пропонуються цінні висновки щодо важливості дизайну інтер'єрів для створення комфортного житлового простору, а також розглядає ключові аспекти процесу розробки і реалізації дизайну житлових інтер'єрів.

Ключові слова: дизайн інтер'єрів, функціональність, комфорт, простір, зонування, індивідуальність.

Oleksandr GUTOROV,
orcid.org/0000-0003-0183-3226

Teacher of Higher Category,
Kharkiv Trade and Economic Professional College of State University of Trade and Economics
(Kharkiv, Ukraine) o.gutorov@knute.edu.ua

INTERIOR DESIGN OF INDIVIDUAL HOUSES. ANALYSIS OF DESIGN PROJECTS AND OPTIMISATION METHODS

The article considers the importance of interior design for creating a comfortable and functional living space. It is noted that in today's world, there is a growing demand for residential interior design services, as everyone strives to ensure maximum comfort and coziness in their house or apartment. Residential interior design differs from the design of public or office spaces, as it focuses on such aspects as comfort, functionality, and compliance of the design of the premises with its purpose. It is noted that a successful residential interior design should create a feeling of maximum comfort and convenience for residents, and promote good mood and complete relaxation.

The article examines the process of developing residential interior design, where professional designers take into account the individual wishes of the client, his or her lifestyle, and personal interests. It is noted that it is important to ensure that the interior environment meets the owners' ideas of coziness and optimal comfort. It is emphasized that the design of residential interiors should be a kind of visual portrait of a person living in a given house or apartment. The issues of functional zoning and rational use of available space in residential interiors are considered in detail. It is noted that due to the limited space of urban apartments, designers have to carefully consider the planning and functional

zoning of living space. It is noted that housing interiors should be multifunctional, and the principles of zoning include the allocation of separate functional areas for a full-fledged existence in the house.

Finally, the article examines two main approaches to residential interior design: author's design, where the client makes his or her wishes only at the initial stage, and joint design development with the client, which often leads to a violation of the original project concept. It is noted that client trust in professional designers is an important factor in the successful implementation of residential interior design. The article offers valuable insights into the importance of interior design for creating a comfortable living space and also examines key aspects of the process of developing and implementing residential interior design.

Key words: interior design, functionality, comfort, space, zoning, individuality.

Постановка проблеми. На сучасному ринку розробки дизайну житлових приміщень існують два основних підходи: авторський дизайн, де замовник передає свої побажання на початку процесу, та спільна розробка замовником, де він бере участь у всіх етапах проектування.

Проте, при спільній розробці інтер'єру замовником, існує проблема втручання клієнта у професійну роботу дизайнера, що часто може призводити до руйнування первісної концепції проєкту та порушення естетики і практичності дизайну.

Отже, головною проблемою є забезпечення ефективного співробітництва між замовником і дизайнером для створення інтер'єрів, які відповідають потребам замовника і водночас зберігають професійну якість і концепцію проєкту.

Аналіз досліджень. Проблематика розробки дизайну інтер'єрів індивідуальних будинків розглянута в статтях та наукових виданнях. Аналізу та методам оптимізації дизайну інтер'єрів індивідуальних будинків присвячені статті А. Цуп (Цуп, 2023: 972), О. Пилипчук (Пилипчук, Полубок 2023: 143), В. Абизова (Абизов, Бражнікова 2021: 194), І. Бурчака (Бурчак, Шмельов 2022: 133). Дослідники використовують різноманітні підходи до вивчення дизайну інтер'єрів, включаючи аналіз естетики, функціональності, психологічних аспектів, впливу кольору та освітлення на настрої та продуктивність. Багато досліджень базуються на розробці теоретичних моделей і концепцій, що допомагають зрозуміти взаємозв'язок між різними аспектами дизайну інтер'єрів та їх вплив на користувачів.

Дослідження вивчають сучасні тенденції та інновації в галузі дизайну інтер'єрів, такі як використання нових матеріалів, технологій, конструкцій та концепцій. Також в контексті тематики дослідження варто виділити декількох відомих українських дизайнерів: Олена Фурс, Ігор Черняк, Юлія Шавел, Володимир Винницький, Ольга Варенич, Олексій Дроботенко, які відомі своїми унікальними підходами та талантами у створенні стильних та функціональних інтер'єрів.

Мета статті – аналіз та вивчення особливостей дизайну індивідуальних житлових будин-

ків. Спрямовання на висвітлення різноманітних аспектів дизайну житлових інтер'єрів, включаючи функціональність, затишок, комфорт, індивідуальність та раціональне використання простору. Процес створення інтер'єрів з урахуванням потреб та побажань замовника, можливість спільної розробки дизайну з клієнтом. Акцент на важливості довіри до дизайнерів і можливих труднощах, що виникають при спільній розробці дизайну.

Виклад основного матеріалу. Можливості та фантазія людини безмежні. На сьогоднішній день спроектовано величезну кількість інтер'єрів індивідуальних житлових будинків. Різноманітні стилі, відмінні підходи, різні результати. Невпинно зростає потенціал у розвитку матеріалів, збагачуючи ідеями дизайнерів, розширюючи можливості при створенні проєкту. Тому стає все складніше аналізувати існуючі аналоги.

Під час аналізу було проаналізовано безліч дизайн-проєктів найвідоміших вітчизняних та зарубіжних дизайнерів і архітекторів. А саме такі імена як: Патріція Уркіола, Карім Рашид, Інго Маурер, Вернер Пантон, Арне Якобсен, Арне Квінз, Антоні Арола, Алвар Аалто, Петрус Палмер, Джон Лофгрєн, Йонас Петерссон, Хелла Йонгеріус, Річард Роджерс, Стефан Галерно.

Особливий вплив і внесок у художньо-стилістичний образ інтер'єру індивідуального житлового будинку здійснили такі люди з області дизайну і архітектури, як дихання сучасних тенденцій: Алвар Аалто, Річард Роджерс.

Аналізу піддалися роботи в сучасних стилістичних напрямках дизайну інтер'єру. Усі роботи можна позначити загальним знаменником – мінімалізм. Він несе в собі відмову від вишуканості і безумства кольорів. Він став не лише дизайнерським напрямом, а й світоглядом, стилем життя. У ньому все підкоряється суворості та прямолінійності, стриманості та спокою. На передньому плані стоїть простір, а стиль має зробити його бездоганним. Наповнити приміщення простором, впустити у нього світло і вдихнути повітря – ось істинна мета.

Філософія цього здержаного дизайну несе в собі такі фундаментальні моменти:

- максимум простоти в поєднанні з вільним простором;
- функціональність та технологічність кожного предмета;
- кольорова стриманість;
- сучасна техніка;
- чистота на межі стерильності;
- мінімум аксесуарів.

Проаналізуємо простір будинку та визначимо функціональні зони. Вивчивши необхідний матеріал, проаналізувавши аналоги, визначивши функціональну складову та розставивши акценти у вимогах, можна впевнено переходити безпосередньо до дизайн-проекування, що складається з: об'ємно-планувального рішення, композиційного рішення, колористичного рішення, світлового дизайну. Зі свого боку кожен з етапів містить певну кількість нюансів із своєю специфікою.

Сьогодні кожна людина прагне до того, щоб її загородний будинок або квартира забезпечували необхідний комфорт і домашній затишок. Тому послуги з розробки дизайну житлових інтер'єрів стають надзвичайно популярними. Дизайн житлових інтер'єрів кардинально відрізняється від інтер'єрів громадських чи офісних приміщень. Тут на перший план виходять такі фактори, як комфорт, функціональність та оформлення інтер'єрів відповідно до призначення кімнати. Дизайн житлових інтер'єрів повинен бути таким, щоб люди, які проживають у даній квартирі або загородньому будинку, могли відчувати себе максимально комфортно та зручно. Створювані інтер'єри повинні сприяти гарному настрою та повному розслабленню людини (Оя, 2022, <https://araks.ua>).

При оформленні житлових приміщень професійні дизайнери, передусім, враховують індивідуальні уподобання замовника, його звички, стиль життя та особисті інтереси. Адже до житлових приміщень пред'являються серйозні вимоги, які стосуються того, щоб вони дарували проживаючим в них людям відчуття комфорту та заспокоєння. Це неможливо без того, щоб внутрішнє середовище максимально відповідало уявленням власників будинку про затишок та оптимальний рівень комфорту. Дизайн житлових інтер'єрів в багатому відношенні повинен бути своєрідним візуальним портретом людини, що живе у даному загородньому будинку чи квартирі.

Відповідно, на першому етапі розробки стильового оформлення інтер'єрів дизайнери намагаються якомога детальніше з'ясувати побажання замовника та визначити його особистісний тип. У кожної людини погляди на особистий простір та домашній затишок абсолютно різні: хтось цінує

гармонію інтер'єрів у кожній кімнаті та спокійні, світлі тони, а інші віддають перевагу нестандартним, креативним рішенням та яскравими відтінками.

Часто власник житлової площі сам не в стані пояснити, що ж йому насправді подобається, і його уподобання виглядають дуже розмиті. У такій ситуації відповідальність повністю лягає на плечі дизайнера, який повинен під час короткого особистого спілкування виявити смаки, життєві пріоритети та темперамент власника, щоб створити комфортні та унікальні інтер'єри, здатні дарувати людині домашній затишок і задоволення від спостереження.

Окрім особистих уподобань замовника, у проектуванні дизайну житлових приміщень ключову роль відіграє і функціональність. Враховуючи серйозні ціни за квадратний метр нерухомості та іноді обмежені умови міських квартир, дизайнерам доводиться надзвичайно уважно підходити до планування та функціонального зонування житлового простору. Загалом, відмінною особливістю житлових інтер'єрів є їх багатофункціональність [Спицька, 2021, <https://spitskayadesign.com>].

Якщо в офісному приміщенні все повинно бути підпорядковано комфортним умовам для роботи співробітників, і дотриманню жорстких вимог ергономіки, в клубі – можливості спокійно відпочити або займатися спортом, а в кінотеатрі – комфортному перегляду фільмів на великому екрані, то внутрішні інтер'єри будинку повинні дозволяти його власникові займатися найрізноманітнішими справами – відпочивати, веселитися, працювати, виховувати дітей та багатьом іншим.

Зрозуміло, що найпростішим способом функціонального зонування в такій ситуації є виділення окремого приміщення для кожної окремої функції. Тобто дизайнер визначає основні функціональні зони, які необхідні для повноцінного існування в будинку. Це зона сну і відпочинку, приміщення для приготування та прийому їжі, окремі зони для гігієнічних процедур, виховання та догляду за дітьми, відпочинку і розваг, зберігання різноманітних речей та предметів, приміщення для роботи або виконання навчальних занять.

На жаль, на практиці виділення окремого приміщення для кожної з цих функцій можливо лише для власників великогабаритних квартир і великих приватних будинків. І то у дуже рідких випадках. Зазвичай дизайнери стикаються з необхідністю об'єднувати окремі функції в одному приміщенні, наприклад, їдальню та кухню чи робоче місце та спальню.

Головна мета дизайнера полягає в тому, щоб найбільш раціонально використовувати наявну площу, що він має в своєму розпорядженні. Для цього, крім об'єднання окремих функцій в одному приміщенні, дизайнер розробляє використання таких елементів інтер'єру, які могли би бути максимально ергономічними і здатні забезпечити раціональне використання обмеженого житлового простору. Наприклад, встановлення розкладних меблів, що можуть виконувати кілька функцій одночасно. Це може бути розкладний диван у спальні з відділенням для зберігання речей або двоповерхове дитяче ліжко, що забезпечує економію вільного простору в кімнаті.

Залежно від функціонального призначення приміщення, уподобань замовника та обраного планування, дизайнер подальше підбирає конкретні елементи інтер'єру, включаючи меблі, освітлення, обробні матеріали та додаткові предмети, які можуть прикрасити кімнату. Розробляється як загальне стилізоване рішення квартири або загородного будинку, так і індивідуальний дизайн та стиль обстановки кожного приміщення окремо (Мойсенко, 2024, <https://mb.expert>).

У цілому, житловий простір відчувається гармонійним та комфортним, коли інтер'єри всіх приміщень виходять в єдиному стилі. З іншого боку, особлива гра зі стилями в межах одного житлового простору є повністю допустимою. Адже людині набагато цікавіше, переходячи з одного приміщення в інше, кожного разу присмню дивуватися їх яскравій індивідуальності, ніж жити в одноманітних інтер'єрах.

Кожна кімната повинна бути адаптована, в першу чергу, до потреб та бажань власників. При розробці стилізованого рішення інтер'єрів кожного приміщення відкриваються широкі можливості для втілення індивідуальності людини, відображення в деталях інтер'єру його особистого смаку та звичок. Важливо забезпечити унікальність створюваних інтер'єрів, до чого в невеликій мірі сприяє використання сучасних обробних матеріалів та безлічі додаткових аксесуарів, здатних перетворити простір житлового приміщення та зробити інтер'єри нестандартними та живими. Одночасно побутова техніка, предмети меблів, штори та дрібні деталі інтер'єру, в кінцевому рахунку, повинні утворювати єдину, гармонійну картину.

Роботу з проектування дизайну житлових приміщень можна розглядати як творче завдання, при вирішенні якого проявляються особливі таланти, досвід та професіоналізм дизайнера. Однак, незважаючи на достатньо широкий простір у при-

йнятті рішень, дизайнери по інтер'єрам завжди базуються на певних рекомендаціях, що стосуються оформлення житлових просторів.

Наприклад, при проектуванні дизайну інтер'єрів передпокою, який є, мабуть, найпроблематичнішим місцем для всіх міських квартир через обмеженість простору та його багатофункціональність, особлива увага приділяється ергономіці. Для передпокою рекомендується вибирати меблі з розсувними дверима та вбудованими шафами, а також використовувати антресолі для забезпечення економії місця. У передпокої зазвичай є кілька дверей, і вони обов'язково повинні бути взаємно узгоджені за стилем, колірним рішенням та варіантом обробки. Необхідні меблі та предмети побуту розташовуються в передпокої таким чином, щоб в коридорі могли вільно розійтися дві людини.

Набагато більше можливостей для творчості та використання цікавих дизайнерських рішень відкривається при оформленні вітальні. У той же час вітальня в багатьох квартирах виступає в якості одного з найбагатофункціональніших приміщень. Це може бути місце для прийому гостей, і місце, де можна весело провести час з друзями чи членами своєї сім'ї, і місце для відпочинку чи прийому їжі. У зв'язку з таким великим набором функцій існують наступні рекомендації щодо дизайну інтер'єрів вітальні.

При оформленні інтер'єрів цього житлового приміщення від дизайнерів, передусім, потрібно визначити певний смисловий центр, в якості якого може виступати камін, домашній кінотеатр чи телевізор. Саме навколо центрального центру композиції повинні будуватися інші елементи інтер'єру – меблі, деталі обробки та декору. Теорія дизайну інтер'єрів вчить нас тому, що у вітальні, як і в будь-якому іншому приміщенні, важливо освітлення. Причому чим більше функціональних зон виділяється в вітальні, тим більш складною повинна бути схема освітлення, щоб забезпечити правильне підсвічування кожної зони. Тому в вітальнях часто можна побачити різноманітні підлогові лампи та елегантні бра, встановлені в різних кутках приміщення.

Спальню традиційно оформлюють в інтер'єрах ніжних, спокійних відтінків. Освітлення тут вимагається не надто яскраве, а найбільш переважним стилем оформлення для спальні – це мінімалізм. Окремі деталі, наприклад, світильники у вигляді свічок, можуть допомогти зробити атмосферу більш романтичною та інтимною. В інтер'єрах спальні особливу увагу приділяють шторам, які повинні бути світло- та звукоабсорбуючими з повітряним тюлем для денного періоду.

В оформленні дитячої кімнати, навпаки, віддають перевагу яскравим і веселим кольорам, які піднімають настрій малюкові кожен день. Тут важливо використовувати більше м'яких речей та не створювати багато гострих кутів за допомогою розміщення різних меблів. У цій кімнаті все повинно бути підпорядковане забезпеченню веселого настрою дитини, її вихованню та веселим іграм. В кухні також рекомендується використовувати більш яскраві відтінки, проте у цьому випадку домінуючим кольором повинен бути який-то один. Кількість кухонних меблів і посуду цілком залежить від потреб власників будинку, проте важливо, щоб весь простір кухні був добре освітлений. У випадку відсутності окремої кімнати для їдальні в квартирі чи загородньому будинку дизайнер повинен виділити обідню і робочу зону на кухні зі своїми меблями та освітленням.

Висновки. У сучасності розробка дизайну житлових приміщень може проводитися на основі

двох основних принципів. Це повністю авторський дизайн, який передбачає присутність замовника лише на самому початку роботи дизайнера, при складанні завдання на проектування інтер'єру, де записуються всі його побажання. Або розробка дизайну житлових інтер'єрів з участю замовника, коли кожен етап проектування узгоджується з клієнтом, він бере участь і в виборі оздоблювальних матеріалів, і в перевірках ходу робіт.

Хоча другий варіант є найбільш поширеним у практиці компаній, які займаються наданням послуг з проектування дизайну інтер'єрів житлових приміщень, він, як правило, часто призводить до порушення первісної концепції дизайн-проекту. Своєю безпосередньою участю замовник не рідко руйнує весь дизайн, створений професіональними фахівцями, що мають відповідні знання та досвід. Тому так важливо на практиці, щоб замовники при проектуванні інтер'єрів своєї оселі повністю довіряли дизайнерам (Цвіль, 2016, <https://vio-design.kiev.ua>).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Цуп А. Персоніфікований дизайн. Особливості організації внутрішнього простору. Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні дослідження у світовій науці». Львів. 2023. С. 972–978.
2. Пилипчук О., Полубок А. Визначення підходів до формування інтер'єрів з урахуванням емоційного впливу в процесі сприйняття Арт-об'єктів. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Київ. 2023. Вип. 49. С. 143–152.
3. Абизов В. Бражнікова Ю. Особливості дизайну інтер'єрів соціального житла. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну». Київ. 2021. С. 194–197.
4. Бурчак І., Шмельов В. Сучасні тенденції в дизайні житлових інтер'єрів. «Теорія та практика дизайну». Київ. 2022. Вип. 26. С. 133–139.
5. Сайт мережі меблевих центрів «Аракс». URL: <https://araks.ua/article/suchasni-tendenciyi-v-dizajni-zhitlovih-prostoriv-komfortna-prirodnist> (Дата звернення 17.03.2024).
6. Сайт студії дизайну інтер'єрів Spitskayadesign. URL: <https://spitskayadesign.com/ua/articles/zonirovanie-kvartiry-varianty-i-osobennosti> (Дата звернення 17.03.2024).
7. Сайт компанії «Мегаполіс Будексперт». URL: <https://mb.expert/services/proektuvannya/rozrobka-dyzajn-proektu-intereru> (Дата звернення 17.03.2024).
8. Сайт майстерні дизайну “ViO-Design”. URL: <https://vio-design.kiev.ua/uk/o-chem-sleduet-govorit-s-dizajnerom> (Дата звернення 17.03.2024).

REFERENCES

1. Tsup A. (2023) Personifikovanyi dyzain. Osoblyvosti orhanizatsii vnutrishnoho prostoru. Materialy XI Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii “Suchasni doslidzhennia u svitovii nauksi”. Lviv. S. 972–978 [in Ukrainian].
2. Pylypchuk O., Polubok A. (2023) Vyznachennia pidkhodiv do formuvannia interieriv z urakhuvanniam emotsiinoho vplyvu v protsesi spryiniattia Art-objektiv. Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu kultury i mystetstv. Kyiv. Vyp. 49. S. 143–152 [in Ukrainian].
3. Abyzov V. Brazhnikova Yu. (2021) Osoblyvosti dyzainu interieriv sotsialnoho zhytla. Materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii “Aktualni problemy suchasnoho dyzainu”. Kyiv. S. 194–197 [in Ukrainian].
4. Burchak I., Shmelov V. (2022) Suchasni tendentsii v dyzaini zhytlovykh interieriv. “Teoriia ta praktyka dyzainu”. Kyiv. Vyp. 26. S. 133–139 [in Ukrainian].
5. Sait merezhi meblevykh tsestriv “Araks”. URL: <https://araks.ua/article/suchasni-tendenciyi-v-dizajni-zhitlovih-prostoriv-komfortna-prirodnist> (Data zvernennia 17.03.2024) [in Ukrainian].
6. Sait studii dyzainu interieriv Spitskayadesign. URL: <https://spitskayadesign.com/ua/articles/zonirovanie-kvartiry-varianty-i-osobennosti> (Data zvernennia 17.03.2024) [in Ukrainian].
7. Sait kompanii “Mehapolis Budekspert”. URL: <https://mb.expert/services/proektuvannya/rozrobka-dyzajn-proektu-intereru> (Data zvernennia 17.03.2024) [in Ukrainian].
8. Sait maisterni dyzainu “ViO-Design”. URL: <https://vio-design.kiev.ua/uk/o-chem-sleduet-govorit-s-dizajnerom> (Data zvernennia 17.03.2024) [in Ukrainian].